

**NAGYKANIZSA
MEGYEI JOGÚ
VÁROS**

POLGÁRMESTERE

ELŐTERJESZTÉS

NAGYKANIZSA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZGYŰLÉSÉNEK

2026. márciusi soros ülésére

Naplrend címe: Javaslat új köztéri alkotás elhelyezésére

Készítette: Városfejlesztési osztály

Ellenőrizte: Tárnok Ferenc osztályvezető
Dr. Farkas Roland jogtanácsos

Tárgyalja: Pénzügyi Bizottság
Város- és Gazdaságfejlesztési Bizottság
Oktatási, Kulturális, Ifjúsági és Sport Bizottság

Meghívottak: Szakacsits Szabolcs, adományozó
Becskei Andor szobrászművész, alkotó
Szabó István vezérigazgató, Via Kanizsa NZrt.

Egyeztetve: Szakacsits Szabolcs adományozóval: email-en
Dr. Fodor Csaba alpolgármesterrel:
Kunics György osztályvezetővel:
Tóth Sándor főépítésszel:
Szabó István vezérigazgatóval: email-en

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

Dr. Gyergyák Krisztina
jegyző

Tisztelt Közgyűlés!

Szakacsits Szabolcs Úr, városunk díszpolgára 2026. év tavaszán nagyvonalú felajánlást tett az önkormányzat részére „Kanizsa Múzsája” elnevezésű bronz köztéri szobor adományozására. **(1. sz. melléklet: Adományozói nyilatkozat, 2. sz. melléklet: Kötelezettségvállaló nyilatkozat.)**

Az adományozó javaslata volt, hogy a szobor lehetőség szerint az Ady utcán kerüljön elhelyezésre, népszerű, szerethető formában. Az alkotás célja, hogy a város kulturális hagyományait, zenei örökségét és a nagykanizsai sakkélet jelentőségét egy közösségi szimbólumban jelenítse meg. A szobor alkotója Becskei Andor szobrászművész.

Előzmények és történeti háttér

Nagykanizsa a XIX. század második felétől a régió egyik legjelentősebb polgárosodó városává vált. A dualizmus idején a város fejlődése új lendületet kapott, amely jelentős városfejlesztési munkákat és kulturális intézményalapításokat eredményezett. A XX. század első felében különösen erős kulturális és közművelődési élet bontakozott ki a városban. A zene, az irodalom és a közösségi művelődés intézményei a városi identitás meghatározó részévé váltak.

A város zenei életének egyik fontos állomása volt a Városi Zeneiskola megalapítása 1926-ban, amelynek jogutódja a ma is működő Farkas Ferenc Zene- és Aranymetszés Alapfokú Művészeti Iskola.

A sakkélet szintén jelentős hagyományokra tekint vissza Nagykanizsán. A Kanizsa Sakk Kör 1923-ban alakult meg, majd 1926-ban felvette a Maróczy Géza Sakk Kör nevet. A klub a két világháború között a vidéki sakkélet egyik meghatározó központja volt.

A Tuxera Aquaprofit Nagykanizsai Sakk Klub napjainkban is jelentős nemzetközi eredményekkel járul hozzá a város hírnevének öregbítéséhez.

A művészeti koncepció bemutatása (3. sz. melléklet és 4. sz. melléklet)

Tervezést meghatározó szempontok:

- Ábrázolandó elemek, szimbólumok: sakk, zene, kultúra
- Sakk: Nagykanizsai Sakk Klub 100. évfordulója
- Zene: Városi Zeneiskola alapításának 100. évfordulója
- Fentős Ferenc születésének 100. évfordulója
- Kultúra: Medgyaszay ház építésének 100. évfordulója
- Hevesi Sándor Művelődési Ház 50. évfordulója

A „Kanizsa Múzsája” című szobor egy elegáns nőalakot ábrázol, amely a sakk királynő figurájára utal. A kompozíció a sakk, a zene és a kultúra szimbolikus elemeit egyesíti. A figura egyik kezében lírát tart, amely az európai kultúrában a zene, a művészet és az alkotó ihlet ősi szimbóluma. Másik kezében bátya sakkfigurát emel ki, amely a stratégiai gondolkodást, a stabilitást és a közösség védelmét jelképezi. A szobor realiztikus, könnyen értelmezhető zsánerszobor jellegű alkotás, amely közvetlen módon kapcsolódik a város lakóihoz és látogatóihoz.

A szobor főbb műszaki adatai

Alkotás címe: Kanizsa Múzsája

Anyag: bronz szobor süttői mészkő talapzaton

Magasság: kb. 170 cm

Súly: kb. 200–250 kg

Talapzat: 15 cm magas, kb. 90 cm átmérőjű mészkő talapzat

Alapozás: kb. 110 cm mély és 100 cm széles beton alap

Tervezett elhelyezés

Az Ady utca a város kulturális és zenei életének több fontos emlékhelyét is magában foglalja. A szobor tervezett helyszíne Nagykanizsa belvárosában, az Ady utca északi részén található 1960/8 hrsz-ú közterület. Az Ady utcán jelentős közműhálózat található. A végleges hely kijelölés, a közműegyeztetések lefolytatása az idő rövidsége miatt eddig nem volt végrehajtható. A közműegyeztetések lefolytatását követően a végleges helyszín kijelöléséről a Közgyűlés hozza meg a döntést.

Önkormányzati feladatok

- A szükséges közműegyeztetések lefolytatása.
- További közgyűlési döntés a tényleges helyszínről.
- A köztéri műalkotás tervének, kisplasztikájának Tervtanácsai véleményeztetése
- A szobor fogadófelületének és betonalapozásának kialakítása.
- A környezetrendezési munkák elvégzése.

Pénzügyi hatás

A szobor elkészítésének költségeit az adományozó biztosítja. Az önkormányzatot a szobor elhelyezéséhez szükséges alapozási és környezetrendezési munkák költségei terhelik, melyek bekerülési költsége jelenleg nem ismert, forrása nem áll rendelkezésre. A szükséges egyeztetések lefolytatását követően a forrás biztosítása szükséges.

Megvalósítás tervezett ütemezése

- 2026. március – látványtervek és 1:10 méretarányú vázlat elkészítése.
- További közgyűlési döntés a tényleges helyszínről: a májusi soros ülés.
- 2026. június – 1:1 méretű szobor mintázása és szakmai zsűriztetés.
- 2026. július – bronzöntési munkálatok.
- 2026. augusztus eleje – szállítás és kihelyezés.
- 2026. augusztus 10. – ünnepélyes szoboravatás.

A szobor az önkormányzat tulajdonába kerül, területi korlátozás nélküli, határozatlan időtartamra – azaz a műalkotás teljes védelmi idejére – szóló, teljes körű, harmadik személynek átengedhető felhasználási joggal együtt.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 42. § A képviselő-testület hatásköréből nem ruházható át:

8. közterület elnevezése, köztéri szobor, műalkotás állítása;

A tervezett megoldás a hatályos jogszabályok értelmében nem építési engedély köteles, azonban „a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről” szóló 1991. évi XX. törvény 109. §-a értelmében:

109. § (1) *Művészeti alkotás közterületen, valamint önkormányzati tulajdonú épületen való elhelyezéséről, áthelyezéséről, lebontásáról a település önkormányzatának képviselőtestülete, Budapesten fővárosi tulajdonú közterület vagy épület esetében a fővárosi önkormányzat közgyűlése, a kerületi önkormányzat tulajdonában álló közterület vagy épület esetében a kerületi önkormányzat képviselőtestülete dönt, és gondoskodik fenntartásáról és felújításáról.*

(2) *A döntéshez a műalkotás művészi értékére vonatkozóan szakvéleményt kell beszerezni.*

A hatályos szabályozás értelmében a köztéri szobrok felállítása kötelező szakértői bírálathoz kötött. A művészi színvonalat és a városképi illeszkedést az Alkotóművészeti Koordinációs Iroda (korábbi nevén Lektorátus) hivatott hitelesíteni. A modellt 2 szobrászművészből álló

bizottság zsűrizi, akik javaslatot tehetnek a módosításokra. Az Alkotóművészeti Koordinációs Iroda véleményét nem helyettesíti a főépítész véleménye. Az adományozó intézi a köztéri műalkotás szakmai zsűriztetését, az Alkotóművészeti Koordinációs Iroda bevonásával.

Az Adományozó kívánsága alapján kérem a Tisztelt Közgyűlést az alábbi határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat:

Nagykanizsa Megyei Jogú Város Közgyűlése

1. dönt az előterjesztésben szereplő „Kanizsa Múzsája” témájú, süttői mészkő talapzaton álló bronz szobor elhelyezéséről a **3. és 4. sz. mellékletekben** rögzített tartalommal és megjelenéssel, az Ady utca északi részén található 1960/8 hrsz-ú közterületen, a **2. sz. melléklet** szerinti kötelezettségvállaló nyilatkozatban foglaltak alapján. Felkéri a polgármestert, hogy a szobor tényleges helyének kijelölése tárgyában a javaslatot terjessze a májusi soros Közgyűlés elé, továbbá az elhelyezése érdekében a szükséges intézkedéseket tegye meg.
 - A szükséges közműegyeztetések lefolytatása.
 - A köztéri műalkotás tervének, kispasztikájának Helyi Önkormányzati Tervtanácsi véleményeztetése.
 - A szobor fogadófelületének és betonalapozásának kialakítása és a környezetrendezési munkák finanszírozása érdekében a forrás biztosítása érdekében a szükséges intézkedéseket tegye meg.
 - Végeztesse el a betonalapozás kialakítása és a környezetrendezési munkálatait.
 - Az ajándékozási szerződést a felajánlóval kösse meg.

(A határozat elfogadása minősített szótöbbséget igényel.)

Határidő:

- A szükséges közműegyeztetések lefolytatása: 2026. április 30.
- A köztéri műalkotás tervének, kispasztikájának Helyi Önkormányzati Tervtanácsi véleményeztetése: 2026. május 15.
- Végleges helykijelölés tekintetében előterjesztés készítése a Közgyűlés részére: 2026. májusi soros ülés.
- A forrás biztosítása: 2026. május 31.
- Az alapozás elkészítése és a környezetrendezési munkálatok: 2026. július 31.
- ajándékozási szerződés aláírása: 2026. szeptember 30.

Felelős: Horváth Jácint polgármester

(Operatív felelős: Tárnok Ferenc osztályvezető, Dr. Farkas Roland csoportvezető, vezető jogtanácsos)

2. tiszteletét és háláját fejezi ki Szakacsits Szabolcs Úr, adományozó részére a nagyvonalú felajánlásáért.

(A határozat elfogadása egyszerű szótöbbséget igényel.)

Nagykanizsa, 2026.03.

17.

Horváth Jácint
polgármester

ADOMÁNYOZÓI NYILATKOZAT

Szakacsits Szabolcs (.....) (a továbbiakban: Adományozó) ezúton nyilatkozik arról, hogy Nagykanizsa Megyei Jogú Város részére adományként felajánlja a „Kanizsa Múzsája” című köztéri bronz szobrot.

A szobor alkotója Becskei Andor szobrászművész, a Magyar Művészeti Akadémia ösztöndíjasa, Vígh Tamás-díjas művész.

Az alkotás célja, hogy emléket állítson Nagykanizsa kulturális, zenei és sakkhagyományainak, valamint jelképes módon fejezze ki a város szellemi örökségét és közösségi identitását.

Az adományozott szobor bronzból készül. A szobor életnagyságú, körülbelül 170 cm magas, súlya várhatóan 200–250 kg.

A szobor tervezett felállítási helyszíne Nagykanizsa belvárosában, az Ady utcai közterületen.

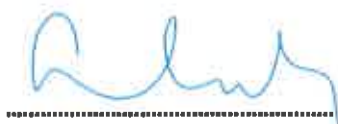
Az Adományozó vállalja a műalkotás elkészítésének költségeit. Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzatának feladata a köztéri műalkotásokra vonatkozó szakmai zsűriztetési eljárás lefolytatása, valamint a szobor elhelyezéséhez szükséges fogadófelület és környezeti infrastruktúra kialakítása.

A szobor értéke bruttó 14.000.000 Ft (ÁFA-val együtt).

A szobor tervezett felállításának időpontja: 2026. augusztus 10.

Az Adományozó kijelenti, hogy a műalkotás elkészítése és átadása Nagykanizsa város kulturális értékeinek gazdagítását szolgálja.

Nagykanizsa, 2026. március 17.

Szakacsits Szabolcs

adományozó

Kötelezettségvállaló nyilatkozat

Alulírott Szakácsits Szabolcs (88) nyilatkozom, hogy Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata részére térítésmentesen átadom a megrendelésemre és költségviselésem mellett Becskei Andor szobrászművész által a bronzból készítendő 1/1-es léptékű „Kanizsa Múzsája” szobor tulajdonjogát és az ahhoz kapcsolódó megszerzett felhasználási jogokat, abból a célból, hogy az az Ady Endre utcán a Közgyűlés által kijelölt helyen az Önkormányzat által készítendő alaptestre elhelyezésre kerüljön Nagykanizsa kulturális múltjának jelképeként.

Vállalom, hogy a szobrászművésszel kötendő vállalkozási szerződés alapján megszerzem a szobor tulajdonjogát egyben a fent jelölt szobor tekintetében területi korlátozás nélkül, határozatlan időtartamra – azaz a műalkotás teljes védelmi idejére szóló – teljes körű, harmadik személyeknek átengedhető felhasználási jogot, mely jogot a szobor tulajdonjogával együtt az Önkormányzatra ruházom át.

Vállalom továbbá, hogy a szobrászművésszel kötendő vállalkozási szerződésben rögzítésre kerül az, hogy az alkotó az Önkormányzatot előzetesen egyeztetett módon, az Önkormányzat jogainak és törvényes érdekeinek sérelme nélkül jogosult nevének feltüntetésére.

Kijelentem, hogy a szobrászművésszel a szobor várható helye és elhelyezésének módja egyeztetésre került, a szobrászművész azok ellen kifogást nem emelt.

Kérem, hogy a felállított szobor környezetében az adományozás tényét és az adományozó személyét rögzítő – velem egyeztetett szövegű – felirat kerüljön elhelyezésre.

Nagykanizsa, 2026, március 17.

Szakácsits Szabolcs

Elektronikusan aláírta:

Szakácsits Szabolcs
2026-03-17 12:01:49 +0100

Becskel Andor
Szobrászművész
8776 Magyarszerdahely Fő út 81.
0670 560 8566
www.becskelandor.hu

Nagykanizsa, Bronz szobor „Kanizsa Múzsája”

Szakacsits Szabolcs Nagykanizsa díszpolgára 2026 augusztusában szobrot kíván adományozni Nagykanizsa városának. A szobrot **Becskel Andor** a Kanizsai Képző- és Iparművészek Egyesületének tagja, Magyar Művészeti Akadémia ösztöndíjasa, Vígh Tamás-díjas, nemzetközileg elismert szobrászművész készíti.

Tervezést meghatározó szempontok:

- **Ábrázolandó elemek, szimbólumok: sakk, zene, kultúra**

Sakk: Nagykanizsai Sakk Klub 100. évfordulója

Zene: Városi Zeneiskola alapításának 100. évfordulója

Fentős Ferenc születésének 100. évfordulója

Kultúra: Medgyaszay ház építésének 100. évfordulója

Hevesi Sándor Művelődési Ház 50. évfordulója

- 1900-as évekhez kapcsolódó, de kortalan, elegáns ábrázolásmód
- Zsánerszobor – könnyen értelmezhető, közvetlen, kedves megfogalmazás, nyitott gesztusokkal, kapcsolódásra hív
- Királynő szimbólum: sakk evolúciójának kulcsfigurája.
- Kasztíliai Izabella spanyol királynő – királynő sakkfigurájának megerősödése, modern sakkszabályok megjelenése, 1475 körül.
- Szobor anyaga: bronz, süttői mésző talapzaton
- Helyszín: Nagykanizsa, Ady utca
- Méret: életnagyság, 170 cm magas női alak, szobor súlya: maximum 250 kg
- Szoborállítás: 2026. augusztus 10-ig

Történelmi háttér:

XIX. század közepén a 13.000 lakosú Nagykanizsa a legnépesebb és leginkább polgárosodott, előkelő helyet elfoglaló város volt Zalában.

A dualizmus idején nem cserélődött le a városállomány, az addig kialakult központok fejlődtek tovább. Meggazdagodásának köszönhetően az 1860-as évektől megkezdődött a mérnökök által szervezett városfejlesztés, Nagykanizsa új arculatot kapott, számos új középülettel, és utcával lett gazdagabb.

„Nagykanizsa, a töretlen élni akarás városa”

Trianon után a város életét új alapokra kellett helyezni, de a fejlődés nem állt meg. Fáradhatatlan munkával igyekezett a képviselő testület eltüntetni a világháború gazdasági és kulturális nyomait. Megindult a városrendezés, és ezzel párhuzamosan sorra alakultak a népjóléti intézmények is.

1920 után a városban az intézményes kereteken kívüli népművelés fellendült. Egymás után alakultak a kulturális egyesületek, vetített képes, ismeretterjesztő előadásokkal edukálták a lakosságot. Majthényi Károly tanár és a Zrínyi Miklós Irodalmi és Művészeti Kör előadásainak fő célja a népnevelés volt. Ezek a törekvések jelezték, hogy az újraépülő nagykanizsai közéletben igény volt a kultúrára.

1925-ben Budapest városrendezői szakértőjével, Warga Lászlóval elkészítették Nagykanizsa városrendezési tervét. Warga több magyar és külföldi városnak készített korábban díjnyertes városterveket. Tervében az Erzsébet teret a város díszterévé, központjává kívánta alakítani. Elképzelései között szerepelt új református és katolikus templom, kórház, piactér, vásárcsarnok és strandfürdő létrehozása. Nagy számú parkosítást, épületbővítést, lakásépítést valósítottak meg, ekkor alakult ki Nagykanizsának az a városképe, melyet ma is láthatunk.

1926. február 5-én megalakult a Nagykanizsai Közűvelődési Egyesület azzal a céllal, hogy egy szerény méretű színházat létesítsen társadalmi úton, a város segítségével. 1926. június 21-én kezdték meg az építkezést Medgyaszay István építész tervei alapján. 1927. március 15-én nyitotta meg kapuit a Városi Színház, színpada a legmodernebb és legszebb, egyben legnagyobb vidéki színpadok egyike lett.

Új korszakot jelentett Nagykanizsa életében 1926-ban a Városi Zeneiskola megalapítása.

A városi Zeneiskola létesítésének gondolata már 1911-ben felvetődött, de a háború áthúzta a terveket. Neves zeneművészek zenetanfolyamokat, énekoktatást régóta tartottak, de a rendszeres zeneoktatás alapjait 1926-ban a város vetette meg, 99 növendékkel szeptember 1-jén megnyitott a Városi Zeneiskola.

Az 1900-as évek elején már élénk sakkélet folyt az Iparoskörben és a Polgári Egyletben. 1923-ban Pintér Sándor elnökletével és 25 taggal alakult meg a Kanizsa Sakk Kör, ami 1926-ban felvette a Maróczy Géza Sakk Kör nevet. Az érdeklődés felkeltésével élénk sakkélet vette meg kezdetét a városban. A második világháborúig e kör volt a vidék meghatározó sakkközpontja.

A Farkas Ferenc Zene- és Aranyművészet Alapfokú Művészeti Iskola (egykor Városi Zeneiskola) ma is fontos szereplője Nagykanizsa kulturális életének. A "Kiválóra minősített művészetoktatási intézményben" fő szempont a gyermeki kreativitás fejlesztése, erős közösség épül az iskola köré és számos neves zeneművész vendégeskedett városunkban általuk.

A Tuxera Aquaprofit Nagykanizsai Sakk Klub a város nagy múltú, komoly sikereket elért sport egyesülete. Minden eddiginél erősebb játékosállománya jelentős nemzetközi sikerekkel erősíti a város hírnevét nemcsak hazai, de nemzetközi szinten is. A tizenhétzese NBI-es bajnok csapat edukációs feladatokat is ellát. Sok iskolában működtetnek szakkört, a játék a gyermekek fegyelmességét, stratégiai képességeit, figyelmét erősíti.

A szoborállítás egy közösség és egy kultúra megtestesült életjele.

A történelmi háttérből láthatjuk, hogy az 1926-os év a város történetében rendkívül fontos évszám. A kultúra újjáéledésének szimbóluma.

Idén a 100. évfordulóját ünneplő Sakk Klub és a Farkas Ferenc Zene- és Aranyművészet Alapfokú Művészeti Iskola ünnepi programsorozattal készül. Ennek apropóján Szakács Szabolcs Nagykanizsa díszpolgára szobrot adományoz a város részére.

A szobor a gondolkodás és harmónia előtt tisztel, a nagykanizsai sakkélet és a zeneiskola alapításának emel emléket. Jól értelmezhető, realiztikus mű, mely szimbólumokkal és rébuszokban is kommunikál a nézővel.

Sakkra utaló elemek:

- **királynő:** A vezér, azaz a királynő karakter a sakktörténet izgalmas és emblematikus figurája. A perzsa eredetű játékban a szabályok hosszú fejlődési utat jártak be. A sakkjátékot a Spanyolországot a 8. században meghódító arabok honosították meg Európában, ám a mai, modern szabályok hosszú fejlődés eredményeképp jöttek létre. A 15. század végén alakult csak ki például, hogy a figurák legerősebbike a királynő - ez az időszak pedig épp egybeesik Kasztíliai Izabella uralkodásának fénykorával. "A ma királynőként ismert figura helyén eredetileg hímnemű alak, az ún. alferza állt. A szó a perzsából került a spanyolba, és eredetileg segédtisztet, szárnysegédet jelentett" - állítja Govert Westerveld sakktörténészként tevékenykedő egykori ifjúsági sakkvilágbajnok.
- **bástya:** erős, biztonságot, állandóságot mutató szimbólum, mely szerepel a Kanizsai Sakk klub logójában, Nagykanizsa címerében egyaránt.
Stratégia és fegyelm (a bástya a táblán egyenes vonalakban mozog - egyenes, tiszta döntések, logika, startégiai gondolkodás)
Védelem és hűség (a király körüli védelemben kulcsfontosságú figura - lojális, védelmező szolgálatot teljesít)

Jelentése a heraldikában: a közösség védelmezője, biztonság helyszíne, stabil pillér.

Zenére és kultúrára utaló szimbólum:

- **líra:** klasszikus, ókori hangszer. Évezredek óta a zene, a kultúra, harmónia szimbóluma a európai képzőművészetben. Az ókori görög kultúrából ered, Apollón hangszere, illetve a művészet múzsáinak kultúraközvetítő eszköze volt. Innét eredeztethető az isteni ihlethez, kreativitáshoz, érzékenységhez kapcsolt értelmezés.

Napjainkban gyakori elem kulturális egységek logóiban, művészeti intézmények jelképrendszerében. Megjelenik a zeneiskola pecsétjében is.

- **múzsza:** a város szellemi inspirációjának jelképe. Összeköt múltat, jelent és jövőt. Szimbólumrendszerével utal a város történelmi múltjára és a gondolkodás művészetére, szellemi teljesítményére, mely Nagykanizsa egyik fő értéke napjainkban is.

Szobor tervezett helyszíne: Nagykanizsa Ady utca 1. vagy Ady utca 8.

Az Ady utca a város sakk- és zenetörténetében egyaránt fontos szerepet tölt be. Kocsis Katalin: Nagykanizsa 100 zenei emlékhelye című kötetben felsorakoztatja az utca jelentős kulturális helyszíneit.

Ady utca 1. – Fischel Könyvesbolt (A könyvesbolt profiljába kezdettől fogva zeneművek kották is tartoztak. Később – a konkurens könyvesboltokkal együtt – Fischelék is hirdették a különböző hangszeriskolákat, előadási darabokat az 1926-ban megnyitott a Városi Zeneiskola növendékeinek) A Tuxera Aquaprofit Nagykanizsai Sakk Klub leendő helyszíne.

Ady utca 5. – Sternek Zsigmond muzsikus, gordonkaművész lakhelye.

Ady utca 6. – Dr. Strém Sándor zeneszerető fogorvos lakóhelye, A nagykanizsai Jazz Klub emléktáblája.

Ady utca 7. – Kaszinó Székház, dísztermében hangversenyeket, estélyeket rendeztek, a tükörterem zenei vizsgahangversenyek, illetve a Kanizsa Sakk Kör helyszíne volt.

Ady utca 8. – Katolikus Legényegylet székháza. Tagjai számára a Legényegylet rendszeresen gondoskodott különböző programokról, amelyekbe a zene is szervesen beletartozott.

Ady utca 10. – A kanizsai postások 1921-ben alakították meg a POSTÁS DALÁRDÁT, kamagyuk BÜCHLER MÓR volt. A kórus 1926-ban új tagokkal bővülve, szintén Büchler vezetésével KISDALÁRDA néven működött tovább.

Történeti háttér leírásához felhasznált irodalom:

- Barbarits Lajos: Nagykanizsa. Magyar városok monográfiája IV. (A Magyar Városok Monográfiája Kiadóhivatala, 1929) Irodalom és művészetek Nagykanizsán, írta Barbarits Lajos
- Nádasi Tamás: A sakk Nagykanizsán, Halls Podcast, 2021. április 30. (<https://www.youtube.com/watch?v=4B6XJB4uRBM>) Letöltve: 2028.03.10.
- Kocsis Katalin: Nagykanizsa 100 zenei emlékhelye (<https://mek.oszk.hu/17700/17748/17748.pdf>) Letöltve: 2028.03.10.
- Nagykanizsa Honismereti Füzetek: 38: Vörös Andrea: Nagykanizsa Tifanon előtt és után, 2012, Kanizsai Városvédő Egyesület
- https://mult-kor.hu/20200227_kabellarol_mintaztak_a_sakk_kiralynojet
- Böld Erzsébet-Dezse Ferenc: A XX. század tanái Nagykanizsán
- Mindentudás Nagykanizsai Egyeteme 12: Kaposi Zoltán: Nagykanizsa gazdasági fejlődése (1850-1945) (https://www.youtube.com/watch?v=_rW0088bano) Letöltve: 2028.03.10.
- Mindentudás Nagykanizsai Egyeteme 13: Paksy Zoltán: Nagykanizsa politikai élete (1850-1945) (https://www.youtube.com/watch?v=ybO_W01eGRE) Letöltve: 2028.03.10.

Vizuális terv:

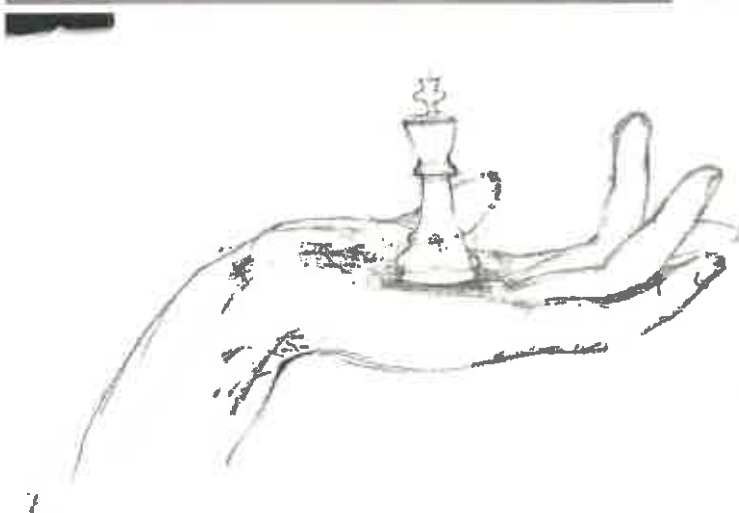
A koncepció a sakk-zene-kultúra témákat foglalja össze.

Az szoborterv **estélyi** ruhát viselő királynőt ábrázol. Ruhája A vonalú, derékban karcsúsított, hátul fűzős, uszályos, szűk ujjú szoknya. Koronája a **sakkra** utal. **Kecses** mozdulatai előkelőséget sugároznak.

Jobb kezében lírát tartva szimbolizálja a zenét és kultúrát, bal kezében a bástya sakkfiguráját emeli ki.

A város identitását kifejező szobor szimbólumokkal kommunikál. Egy olyan jelkép, mely a kultúra erejét, a kultúra inspirációját és a jövőbe vetett hitet egyesíti.

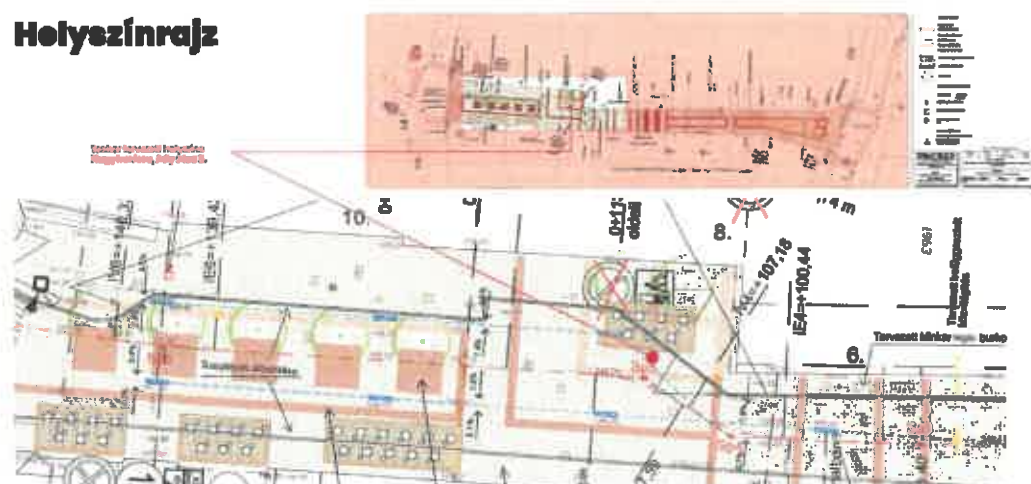
Az alábbi tervek Irányadók az 1:1 méretű mű kivitelezése során. Az 1:10 méretű szobor csupán egy mozdulatvázlat, a képi vázlatokkal együtt értelmezendő.

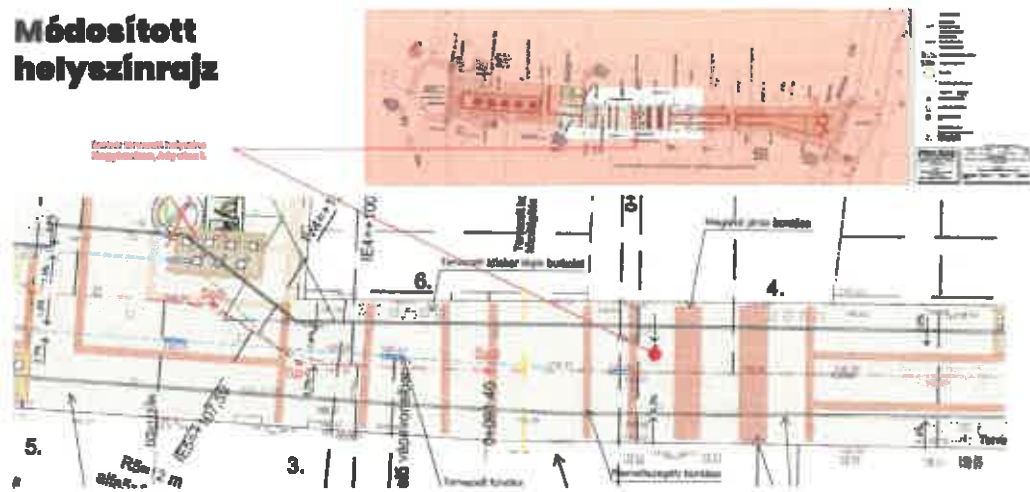

Becskei Andor - szobrászművész - "Kánizsa Műzsája" bronzszobor tervek - Nagykanizsa - 2026. 03. 14.

Helyszínrajz

Módosított helyszínrajz

Műszaki leírás:

A szobor fogadófelületének alapozása és a környezet kialakítása Nagykanizsa MJV Önkormányzat feladata. 110 cm mély, 100 cm széles beton alapozás szükséges. A beton alapra 15 cm magasságú, 90 cm átmérőjű mészkő talapzatot terveztünk. A forma lehet lépcsős vagy lencseszerű, lekerekített. Kihelyezését és rögzítését a Temesi Gránit Kft végzi.

A szobortest bronzból készül. Súlya körülbelül 200–250 kg.

A szobor alsó részének átmérője 80 cm. A szobor állítását az Art Bronz Kft. végzi.

Önkormányzat kötelemel:

- Zsűriztetés szolgáltatásának megrendelése az Alkotóművészeti Koordinációs Irodától, zsűriztetés lebonyolítása, költségek vállalása
- Szobor helyszínének előkészítése, alapozás, fogadófelület kialakítása, tereprendezés

Munkamenet és ütemterv:

- 2026. március 16-ig 1:10 méretű, mintázott vázlat és látványtervek készítése az Adományozó és az Önkormányzat részére
- 2026. március 27-ig Szobor vázszerkezetének megépítése
- 2026. június 1-ig 1:1 méretű szobor mintázása agyagból, közben folyamatos konzultáció, műteremlátogatás
- 2026. június 5-ig Zsűriztetés az Alkotóművészeti Koordinációs Irodával
- 2026. július 31-ig Bronzöntéshez szükséges minta elkészítése, Art Bronz Kft. bronzöntési munkái: öntés, összeállítás, cizellálás, patinázás
- 2026. augusztus 1-ig Szobor helyének kijelölése, fogadókörnyezet előkészítése
- 2026. augusztus 7-ig Szállítás, kihelyezés
- 2026. augusztus 10-ig Szoboravató

"Kanizsa Múzsája"

Nagykanizsa · Bronzszobor tervek

Becskei Andor · szobrászművész · bronzszobor tervek · Nagykanizsa · 2026. 03.14.

Tervezést meghatározó szempontok

• Ábrázolandó elemek, szimbólumok: sakk, zene, kultúra

Sakk: Nagykanizsa Sakk Klub 100. évfordulója

Zene: Városi Zeneiskola megalapításának 100. évfordulója

Füntös Ferenc születésének 100. évfordulója

Kürtősi Medgyesszoy István építészének 100. évfordulója

Hávosai Sándor Művelődési Ház 50. évfordulója

• 1900-as évekhez kapcsolódó, de kortalan, elegáns ábrázolásmód

• Zsánerszobor – könnyen értelmezhető, közvetlen, kedves megfogalmazás, nyitott gesztusokkal, kapcsolódásra hív

• **Királynő** szimbólum: sakk evolúciójának kulcsfigurája

- Kasztíliai Izabella spanyol királynő – királynő sakktigurájának megerősödése, modern sakkszabályok megjelenése, 1475 körül.

- Szobor anyaga: **bronz**, süttői mészkő talapzaton

- Helyszín: **Nagykanizsa, Ady utca**

- Méret: életnagyság, **170 cm** magas női alak
- Súly: maximum 250 kg

- Szoborállítás: **2026. augusztus 10-ig**

Történelmi háttér

XIX. század közepén a 13.000 lakosú Nagykanizsa a legnépesebb és leginkább polgárosodott, előkelő helyet elfoglaló város volt Zalában.

A dualizmus idején nem cserélődött le a városállomány, az addig kialakult központok fejlődtek tovább. Meggazdagodásának köszönhetően az 1880-as évektől megkezdődött a mérnökök által szervezett városfejlesztés, Nagykanizsa új arculatot kapott, számos új középülettel, és utcával lett gazdagabb. „Nagykanizsa, a töretlen élni akarás városa”

Trinon után a város életét új alapokra kellett helyezni, de a fejlődés nem állt meg. Fáradszaktalan munkával igyekezett a képviselő testület eltüntetni a világháború gazdasági és kulturális nyomait. Megindult a városrendezés, és ezzel párhuzamosan sorra alakultak a népjóléti intézmények is.

1920 után a városban az intézményes kereteken kívül népművelés felállt. Egyre több alakultak a kulturális egyesületek, vetített képek, ismeretterjesztő előadásokkal edukálták a lakosságot. Majthényi Károly tanár és a Zrínyi Miklós Irodalmi és Művészeti Kör előadásainak fő célja a népművelés volt. Ezek a törekvések jelezték, hogy az újrapszóló nagykanizsai közéletben igény volt a kultúrára.

1925-ben Budapest városrendezői szakértőjével, Wargha Lászlóval elkészítették Nagykanizsa városrendezési tervét. Wargha több magyar és külföldi városnak készített korábban díjnyertes városterveket. Tervében az Erzsébet teret a város díszterevé, központjává kívánta alakítani. Elképzeléssel között szerepelt új református és katolikus templom, kórház, piac, vásárcsarnok és strandfürdő létesítése. Nagy számú parkosítást, épületbővítést, lakásépítést valósítottak meg, ekkor alakult ki Nagykanizsának az a városképe, melyet ma is láthatunk.

1926. február 5-én megalkult a Nagykanizsai Községi Önkormányzat, azaz a cél, hogy egy szerény méretű községet létesítsen társadalmi úton, a város segítségével. 1926. június 21-én kezdtek meg az építkezést Medgyaszay István építész tervvel alapján. 1927. március 15-én nyitotta meg kaput a Városi Színház, színháza a legmodernebb és legszebb, egyben legnagyobb vidéki színházak egyike lett.

Új korszakot jelentett Nagykanizsa életében 1928-ban a Városi Zeneiskola megalapítása.

A városi Zeneiskola létesítésének gondolata már 1911-ben felvetődött, de a háború áthúzta a terveket. Neves zeneelművészek zenei tanfolyamokat, énekkortatókat tartottak, de a rendszeres zeneoktatás alapjait 1928-ban a város vezette meg. 99 növendékkel szeptember 1-jén megnyitott a Városi Zeneiskola.

Az 1900-as évek elején már élénk sakkélet folyt az iparoskörben és a Polgári Együletben. 1923-ban Pintér Sándor elnökségével és 25 taggal alakult meg a Kanizsa Sakk Kör, ami 1928-ban felvette a Maróczy Géza Sakk Kör nevet. Az érdeklődés felkeltésével élénk sakkélet vette meg kezdetét a városban. A második világháborúig e kör volt a vidék meghatározó sakkközössége.

A Farkas Ferenc Zene- és Aranybimetézési Alapfokú Művészeti Iskola (egykör Városliget Zeneiskola) ma is fontos szereplője Nagykánizsa kulturális életének. A "Kiváló minőségű művészetoktatási intézményben" fő szempont a gyermeki kreativitás fejlesztése, erős közösség épül az iskola köré és számos neves zeneművész vendégekedett városunkban átalakul.

A Tuzsara Aquaprofit Nagykánizsa Sakk Klub a város nagy múltú, komoly sikereket elért sport egyesülete. Minden eddiginél erősebb játékosállománnyal jelentős nemzetközi sikerekkel rendelkező a város hírnevét nemcsak hazai, de nemzetközi szinten is. A tizenhét éves NBI-es bajnok csapat edukációs feladatokat is ellát. Sok iskolában működtetnek sakkot, a játékok a gyermekek fegyverzettségét, stratégiai képességeit, figyelemét erősítik.

A szobrászítás egy közösség és egy kultúra megtestesítője.

A történelmi háttérrel káthajuk, hogy az 1928-os év a város történetében rendkívül fontos év szám. A kultúra újradefiniálásának szimbóluma.

Idén a 100. évfordulóját ünnepli Sakk Klub és a Farkas Ferenc Zene- és Aranybimetézési Alapfokú Művészeti Iskola ünnepi programsorozattal készül. Ennek apropóján Szabolcs Szabolcs Nagykánizsa díszpolgára szobrot adományoz a város részére.

A szobor a gondolkodás és harmónia előtt tiszteleg, a nagykánizsa sakkélet és a zeneiskola alapításának emlékét. Jól értelmezhető, realizálható mű, mely szimbólumokkal és részletekben is kommunikál a nézővel.

Sakkra utaló elemek:

- királyi: A vezér, azaz a királyi karakter a sakk történeti izgalmas és emblematisz gurája. A perza eredetű játékokban a szabályok hosszú fejlődési utat jártak be. A sakkjátékok a Spanyolországot a 8. században meghódító arabok hozották meg Európába, ám a mai modern szabályok hosszú fejlődés eredményeként jöttek létre. A 15. század végén alakult csak ki például, hogy a figurák legerősebbike a királyi – ez az időszak pedig épp egybeesik Kasztiliai Izabella uralkodásának fénykorával. "A mai királyi figurák helyén eredetileg hímnemű alak, az ún. affrica állt. A szó a perzsből került a spanyolba, és eredetileg segédtestet, számsegédet jelentett" – állítja Góvert Westerveld sakk történetként tevékenykedő egykori ifjúsági sakkvilágbajnok.

- bástya: erős, biztonság, állandóságot mutató szimbólum, mely szerepel a Kanizsa Sakk Klub logójában, Nagykánizsa címerében egyaránt.

Stratégia és fegyver (a bástya a táblán egyenes vonalakban mozog – egyenes, tiszta döntések, logika, stratégiai gondolkodás)

Védelem és hűség (a királyi körüli védelemben kulcsfontosságú figura – lojális, védelmező szolgáltatást teljesít)

Jelentése a heraldikában: a közösség védelmezője, biztonság helyszíne, stabil pillér.

Zenére és kultúrára utaló szimbólum:

- lírac: klasszikus, ókori hangszer. Évezredek óta a zene, a kultúra, harmónia szimbóluma a európai képzőművészetben. Az ókori görög kultúrából ered, Apollón hangszere, illetve a művészet művésznak kultúrákörvető esztéze volt. Innét eredeztethető az isteni ihlethez, túrakörvető esztéze volt. Innét eredeztethető az isteni ihlethez, túrakörvető esztéze volt.

Kreativitáshoz, érzékenységhoz kapcsolattérő értelmezés.

Napjainkban gyakorlati elem kulturális egységek foglalkoztatásában, művészeti intézmények jelképeiben. Megjelenik a zeneköltő, művészeti intézmények jelképeiben. Megjelenik a zeneköltő, művészeti intézmények jelképeiben.

- művészet: a város szellemi inspirációjának jelképe. Összekötő műtárgy, jelent és jövőt. Szimbólumrendszerével utal a város történelmi múltjára és a gondolkodás művészetére, szellemi teljesítményére, mely Nagykiszáron egyik fő értéke napjainkban is.

Szobor tervezett helyszíne: Nagykiszáron Ady utca 1. vagy Ady utca 8.

Az Ady utca a város sakk- és zenetörténetében egyaránt fontos szerepet tölt be. Kocsis Katalin: Nagykiszáron 100 zenei emlékhelye című kötetben felsorolja a város jelentős kulturális helyszíneit.

Ady utca 1. – Fischer Könyvesbolt (A könyvesbolt profiljába kezdettől fogva zeneművek, költők is tartoztak. Később – a könyvtár könyvesboltokkal együtt – Fischerék is hirdették a különböző hangszerboltokat, előadói darabokat az

1928-ban megnyitott a Városi Zeneiskola növendékeinek)

A Tuzera Aquaprofit Nagykiszároni Sakk Klub leendő helyszíne.

Ady utca 5. – Stamek Zsigmond muzikusa, gondolkodóművész lakóhelye.

Ady utca 8. – Dr. Strém Sándor zeneszerető fogorvos lakóhelye. A nagykiszároni Jazz Klub emléktáblája.

Ady utca 7. – Kossuth Színház, dísztermében hangversenyeket, estélyeket rendeztek, a tükörterem zenei vizsgahangversenyek, illetve a Kiszároni Sakk Kör helyszíne volt.

Ady utca 8. – Katalin Legényegylet színháza. Tagjai színműve a Legényegylet rendszeresen gondoskodott különböző programokról, amelyekbe a zene is szervesen beletartozott.

Ady utca 10. – A Kiszároni postások 1921-ben alakították meg a POSTÁS DALÁRDÁJÁT, kamagyk BÜCHLER MÓR volt. A kórus 1928-ban új tagokkal bővült, szintén BÜCHLER vezetésével KISDALÁRDÁ néven működött tovább.

Felhasznált irodalom:

- Barbócs Lajos: Nagykiszáron. Magyar városok monográfiája IV. (A Magyar Városok Monográfiája Kiadókiadása, 1928) Jeddah és művészetek Nagykiszáron, Éva Barbócs Lajos
- Módszeri Tamás: A sakk Nagykiszáron, Hella Podcast, 2021. április 30. (<https://www.youtube.com/watch?v=4809G-A.6884>) Letöltve: 2028.03.10.
- Kocsis Katalin: Nagykiszáron 100 zenei emlékhelye (<https://mek.oszk.hu/17700/17704/17704.pdf>) Letöltve: 2028.03.10.
- Vörösi András: Nagykiszáron Trianon előtt és után (<https://www.nagykiszaron.hu/kisvaros/18228/86-4281.html>) Letöltve: 2028.03.10.
- https://mult-kor.hu/2019027_barbocs_lajos_nagykiszaron_a_sakk_terulete
- Büchler Móráról: Dávid Ferenc A XI. század korai Nagykiszáron
- Méltóságok Nagykiszároni Egyeteme 12. Kaposi Zoltán: Nagykiszáron gazdasági fejlődése (1850-1945) (<https://www.youtube.com/watch?v=JW0d88888888>) Letöltve: 2028.03.10.
- Méltóságok Nagykiszároni Egyeteme 12. Kaposi Zoltán: Nagykiszároni polgári élet (1850-1945) (<https://www.youtube.com/watch?v=JW0d88888888>) Letöltve: 2028.03.10.

Vizuális terv

A koncepció a sakk-zene-kultúra témákat foglalja össze.

Az szoborterv *estélyi ruhát viselő királynőt* ábrázol. Ruhája A vonalú, derékban karcúsított, hátul fűzős, uszályos, szűk ujjú szoknya. Koronája a sakkra utal. Kereses mozdulatai előkelőséget sugároznak.

Jobb kezében lírát tartva szimbolizálja a zenét és kultúrát, bal kezében a bástya sakkfiguráját emeli ki.

Az alábbi tervek irányadók az 1:1 méretű mű kivitelezése során. Az 1:10 méretű szobor csupán egy mozdulatvázlat, a képi vázlatokkal együtt értelmezendő.

Részletek

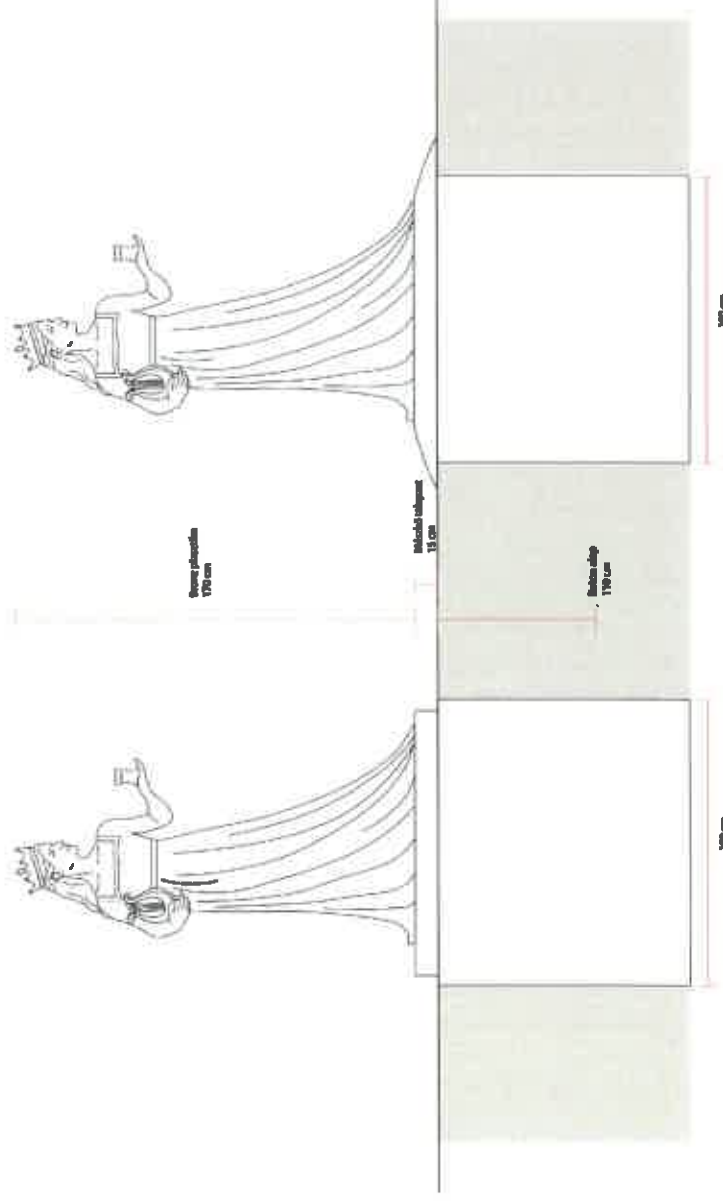
Korona

Talapzat

Műszaki leírás

A szobor fogadófelületének alapozása és a környezet kialakítása a Nagykanizsa MJV Önkormányzat feladata.

110 cm mély, 100 cm széles beton alapozás szükséges.

A beton alapra 15 cm magasságú, 90 cm átmérőjű mészkő talapzatot tervezünk. A forma lehet lépcsős vagy lenyereszerű, lekerekített. Kihelyezését és rögzítését Temesi Gránit Kft végzi. A szobortest bronzból készül. Súlya körülbelül 200-250 kg.

A szobor alsó részének átmérője 80 cm. A szobor állítását az Art Bronz Kft végzi.

Helyszín variációk

Nagykanizsa Andor utca 2.

Nagykanizsa Andor utca 2.

Ady utca 8.

Becskei Andor · szobrászművész · bronzszobor tervek · Nagykanizsa · 2026. 03.14.

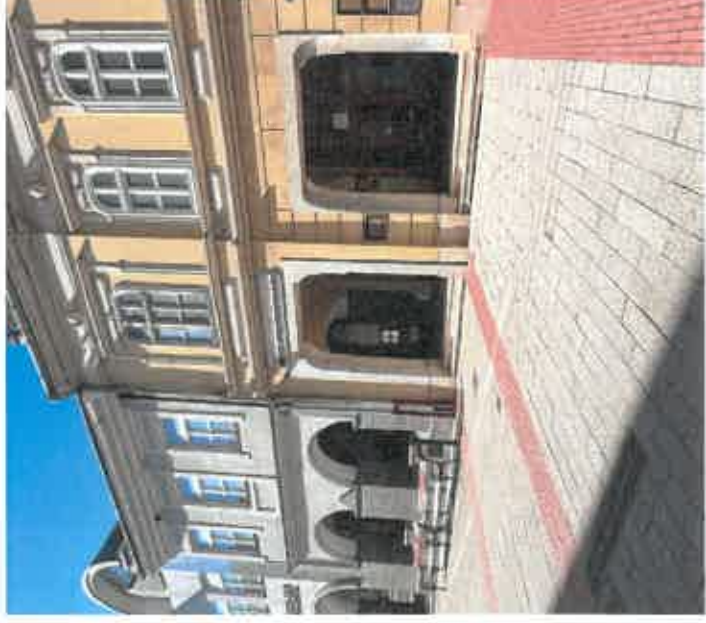
Nagykanizsa, Ady utca 8.

Meglévő térelemekkel - padokkal, virágládák átelyezésével kialakított köznyezet.

Becskel Andor · szobrászművész · bronzszobor tervek · Nagykanizsa · 2028. 03.14.

Ady utca 1.

Becskel Andor · szobrászművész · bronzszobor tervek · Nagykanizsa · 2026. 03.14.

Nagykanizsa, Ady utca L
Szűkösebb térérzet, autós / teher-
autós forgalomhoz igazítani az
elhelyezést.

Szobor mozdulatjai és tekintete az
Ady utca hosszanti irányához lett
igazítva.

Becskei Andor · szobrászművész · bronzszobor tervek · Nagykanizsa · 2026. 03.14.